

31.0513 היעדרות משירות

תוקף טעיפים 1 עד 40 מ-15 ביוני 2011

הגדרות

1. בפקודה זו –

- א. "יחידה" – היחידה שבה מוצב החייל או היחידה אליה הוא מסופח, וממנה הוא נעדר שלא ברשות.
  - ב. "מקמז"ר – מדור העריקים באכ"א.
  - ג. "מפקד היחידה" – מפקד בדרגת סא"ל ומעלה או מפקד בדרגה אחרת, כקבוע בהק"א 31-05-13 "היעדרות משירות סדיר".
  - ד. "מקמז"ר – מדור העריקים במקמז"ר.
  - ה. "נפקד" – חייל, כמפורט להלן:
    - 1) חייל שנקרא להתייצב לשירות, ולא התייצב במועד שנקבע;
    - 2) חייל שעזב את יחידתו או את תפקידו ברשות, אך לא חזר בזמן;
    - 3) חייל שלא נמצא במקום שהיה צריך להימצא בו באותו זמן, לרבות חייל שיצא מן הארץ ללא קבלת היתר על-פי פקודות הצבא;
    - 4) חייל שנשלח מיחידתו ליחידה אחרת, ולא התייצב ביחידה החדשה במועד.
- ו. "עריק" – חייל שנפקד יותר מ-20 ימים רצופים.
- ז. "משתמט" – יוצא צבא כהגדרתו בחוק שירות ביטחון [נוסח משולב], התשמ"ו-1986, אשר לא התייצב ליום גיוסו לשירות סדיר במועד שאליו נקרא, בין אם לפי צו גיוס אישי ובין אם לפי צו פוקד כללי.
- ח. "פרקליט צבאי" – פרקליט עריקים או פרקליט צבאי אחר שקבע הפרקליט הצבאי הראשי.

כללי

2. פקודה זו עוסקת בהיעדרות מהשירות הסדיר. הפקודה מפרטת את העקרונות הכלליים של הטיפול בהיעדרות.
3. נוהל הטיפול בנעדר משירות הסדיר מפורט בהוראת קבע אכ"א 31-05-13 (להלן: הק"א) "היעדרות משירות סדיר".
4. נוהל הטיפול במשתמטים מפורט בהוראת קבע למתקני אכ"א מג-09-05 "משתמטים מחובת התייצבות, לפי חוק שירות ביטחון".
5. נוהל הטיפול בנושאי המעצר והחיפוש מפורט בפ"מ 33.0309 "מעצר וחיפוש".

פרק א – היעדרות מהשירות עד 20 ימים (כולל)

פעולות היחידה

6. מייד עם היוודע דבר היעדרו של חייל מן היחידה, תערוך היחידה בדיקה יסודית – רישומית ופיזית, כמפורט בהק"א, בסרם ייקבע שהחייל נפקד. הבדיקה נועדה לוודא כי אין מדובר במי שנפגע או נעדר מסיבה מוצדקת אחרת.
7. ביקורי בית בביתו של הנפקד ייערכו, כמפורט בהק"א.
8. חיפוש נפקד שברשותו כלי נשק הוא בעדיפות ראשונה. בכל חיפוש, כאמור, יש לעשות ככל הניתן, על מנת להשיג את הנשק, בין שהחייל בביתו ובין שנעדר ממנו. אולם, אין לפתוח חדרים וארונות או לחטט בכלי הבית,

בלמ"ס

31.0513

פקודות מטכ"ל, 25 תצמ" 86

בוצע עדכון בפקודה בתאריך 23.08.21

ללא הסכמת בני הבית, אלא אם כן המחפש הוא שוטר צבאי. מפקד היחידה רשאי לבקש סיוע שוטר צבאי באיתור ובהחזרה של כלי הנשק שבידי הנפקד.

9. מייד עם שובו של החייל ליחידה, תוגש נגדו תלונה בטופס 630, ויינקטו כל הצעדים להעמידו לדין, כמפורט בפ"מ 07.102 "דין משמעתי". העמדתו לדין תיעשה בתוך 24 שעות ממועד התייצבותו ביחידה. אי-קיום המשפט במועדו לא יפגע בתוקפו, ולא ימנע את סגירת הנפקדות או העריקות ברשומת, כמפורט בהק"א.

10. תאריך החזרה ליחידה הוא היום שבו התייצב החייל ביחידה או היום שעצרה אותו המשטרה הצבאית. יום זה לא יימנה במניין ימי ההיעדרות.

11. חזר החייל מהיעדרות משירות ושוב נעדר בטרם נשפט (היעדרות שנפסקה ונמשכה, כהגדרתה בהק"א) – תפעל היחידה בהתאם להוראות הקבועות בהק"א.

12. חייל הנפקד מהשירות יותר מ-20 ימים רצופים יוגדר 'עריק', ועניינו יועבר מהיחידה ל'מקמש"ר', ויטופל כמפורט בפקודה זו.

פרק ב – היעדרות מהשירות מהיום ה-21 ואילך

פעולות היחידה

13. הטיפול יועבר מהיחידה ל'מקמש"ר' בין היום ה-21 ליום ה-23 להיעדרות החייל מהשירות.
14. את העברת הטיפול בעריק יאשר מפקד היחידה, לאחר שערך את כל הפעולות המחויבות המפורטות בהק"א.
15. נמצא כי יחידת העריק לא מילאה אחד הוראות פקודה זו, יערוך המפקד בירור ביחידתו, בכל דרך שימצא לנכון לנוכח נסיבות המקרה. אולם, לא יהיה בכך כדי לעכב את העברת הטיפול בעריק ל'מקמש"ר'.

פעולות 'מקמש"ר'

16. 'מקמש"ר' יבחן את דיווח העריקות שהועבר לו, ולאחר שיאשר את העריקות יודא את הזנת הדיווח כמיצב (סטטוס) "עריק" לך שומת הממוכנת מתאריך תחילת היעדרות החייל.
17. 'מקמש"ר' רשאי לדרוש מהיחידה לבצע פעולות נוספות או לדרוש המצאת מסמכים נוספים טרם האישור של דיווח העריקות. מצא 'מקמש"ר' כי היחידה לא קיימה את אחת הפעולות הנדרשות על-פי פקודה זו, רשאי הוא שלא לשנות את מיצב (סטטוס) החייל ל"עריק" ברשומת הממוכנת.
18. במקרים חריגים, ייוועץ 'מקמש"ר' עם פרקליט צבאי, אם לפטור את העריק משירות הביטחון. הורה הפרקליט הצבאי לסגור את עניין היעדרות החייל, יופנה העניין להחלטת רח"ט הסגל (לגבי נגדים וקצינים), למפקד 'מיטב' (לגבי חוגרים) או למי שהוסמך מטעמם, על מנת לבחון מתן פטור מהמשך השירות.

חזרה לשירות

19. התייצב או נעצר עריק ביחידה, יגיש שלישי היחידה או נציג מטעמו תלונה נגד העריק בטופס 630, ויינקטו כל הצעדים כדי להעמידו לדין לפני קצין שיפוט, בהתאם לסמכויות השיפוט המפורטות בפקודות הצבא, למעט כשנדרש אישור הפרקליט הצבאי, כמפורט בסעיף 21 להלן. נדרש אישור כאמור, יועבר עניינו של העריק מייד להחלטת הפרקליט הצבאי, והיחידה תפעל בהתאם להנחיותיו. לא נדרש אישור הפרקליט הצבאי, יועמד החייל מייד לדין משמעתי ביחידה.
20. החייל יועמד לדין משמעתי בתוך 24 שעות ממועד התייצבותו ביחידה. יובהר כי אף אם הועבר החייל לאחריות 'מקמש"ר' (הוצב בר"ס 6) והתייצב ביחידתו, הרי חובת היחידה לקבלו ולפעול בהתאם להוראות פקודה זו. החייל יועמד לדין לפני קצין שיפוט מהיחידה שאליה השתייך בטרם הוצב בר"ס 6 ב, בהתאם להוראות פ"מ 07.102 "דין משמעתי".
21. נעצר או התייצב החייל ביחידה לאחר היום ה-30 להיעדרות, יועמד לדין משמעתי בתוך 24 שעות ביחידתו, למעט כמפורט להלן. במקרים אלה תפנה היחידה מייד לפרקליט הצבאי על מנת שישקול את העמדת החייל לדין בבית דין צבאי:

בלמ"ס

בלמ"ס

31.0513

פקודות מטכ"ל, 25 תצמ" 86

בוצע עדכון בפקודה בתאריך 23.08.21

- א. סך כל תקופות ההיעדרות של החייל משירות סדיר (לרבות ההיעדרות הנוכחית) עולה על 100 ימי היעדרות. אשר לחייל שנעדר מיחידת מיטב כל עוד טרם נקלט ביחידה סדירה ("עריק בקו"ס") – סך כל תקופות ההיעדרות של החייל משירות סדיר (לרבות ההיעדרות הנוכחית) עולה על 180 ימי היעדרות;
- ב. מדובר בעריק שהוא נגד או קצין בשירות הקבע.

תוקף סעיף 21 מיום 1 בדצמבר 2023

21א. על אף האמור בסעיף 21, היחידה תפנה בעניינו של חייל, באופן מידי, לפרקליט צבאי על מנת שישקול את העמדת החייל לדין בבית דין צבאי, אם התקיימו כל התנאים הבאים:

- א. החייל נעצר או התייצב ביחידה או בבסיס משטרה צבאית;
- ב. החייל נעדר מן השירות שלא ברשות, והיעדרותו החלה או נמשכה בתקופת "חרבות ברזל";
- ג. מקמש"ר אישר את עריקותו כאמור בסעיף 16 לעיל.

לעניין סעיף זה - "תקופת 'חרבות ברזל'" - תקופת לחימה שתחילתה ביום 7 באוקטובר 2023.

22. נעצר או התייצב משתמש, יועמד לדין משמעתי בתוך 24 שעות, למעט כאשר משך ההשתמטות עולה על 540 ימים ממועד הגיוס שאליו נקרא – אז יועבר דיווח לפרקליט הצבאי על מנת שישקול את העמדת המשתמט לדין בבית דין צבאי.

23. אישר הפרקליט הצבאי לשפוט את החייל בדין משמעתי, יועמד החייל לדין משמעתי בתוך 24 שעות משנתקבל אישור השיפוט, למעט אם החייל נתון במתקן כליאה או בבסיס המשטרה הצבאית שבהם ניתן להעמידו לדין עד תום פקודת המעצר.

24. הורה הפרקליט הצבאי על העברת החייל לבסיס משטרה צבאית חלף שיפוטו ביחידה, על היחידה להעביר את החייל בליווי חייל אחר מטעם היחידה לבסיס המשטרה הצבאית הקרוב ללא דיחוי. אם טרם הועבר תיק העריקות ל'מקמש"ר-מדור העריקים, תעביר אותו היחידה מייד, בד בבד להעברתו לבסיס המשטרה הצבאית.

25. סבר מפקד היחידה כי יש הצדקה להעמיד את החייל לדין בבית דין צבאי, אף שעניינו איננו עומד בתנאים הקבועים בסעיף 21 או 21א לעיל – המפקד רשאי לפנות לפרקליט הצבאי ולצרף הנמקה מתאימה. היחידה תפעל במקרה זה בהתאם להנחיות הפרקליט הצבאי.

26. עריק שנעצר או התייצב בבסיס המשטרה הצבאית או במתקן כליאה – תודיע המשטרה הצבאית למפקד יחידת החייל על מקום מעצרו.

27. נעצר או התייצב עריק בבסיס המשטרה הצבאית או במתקן כליאה בנסיבות המנויות בסעיפים 21 או 22 לעיל, יועבר עניינו לבחינת הפרקליט הצבאי. נעצר או התייצב עריק בבסיס המשטרה הצבאית או במתקן כליאה בנסיבות אחרות, יועמד העריק לדין משמעתי לפני קצין שיפוט בבסיס המשטרה הצבאית או בבסיס הכליאה.

28. עריק שנעצר או התייצב בבסיס המשטרה הצבאית, ומפקד היחידה או גורם אחר מטעמו ביקש לשפוט אותו, ולא הוחלט על-ידי פרקליט צבאי להעמידו לדין בבית דין צבאי – רשאית היחידה לתאם עם שלישות הכלואים במתקן הכליאה מועד שבו ישפוט את העריק קצין שיפוט מטעם היחידה במהלך תקופת מעצרו.

מעקב ובקרה אחר נפקד או עריק הנושאים נשק

29. מקמצ"ר יפנה ליחידות שבאחריותן נפקדים ועריקים נושאי נשק לגבי חייל הנושא נשק שנעדר יותר משמונה ימים, כדי לתאם חיפוש בנוכחות שוטר צבאי בעת ביקור בבית הנפקד. אין באמור כדי לגרוע מסמכותו של מפקד היחידה לזמן שוטר צבאי להצטרף לביקור בבית החייל הנפקד הנושא נשק, כאמור בסעיף 8 לעיל.

אי-דיווח על נפקדות או על עריקות

30. נעצר או התייצב חייל שלא דווח על היעדרותו מהשירות, רשאי 'מקמש"ר' להורות על חקירת הנסיבות שבגינן לא דווח על היעדרות החייל מהשירות בדרך שימצא לנכון לנוכח נסיבות המקרה.

דיווח שווא על נפקדות או על עריקות

בלמ"ס

בלמ"ס

31.0513

פקודות מטכ"ל, 25 דצמ' 86

בוצע עדכון בפקודה בתאריך 23.08.21

31. דווח על היעדרות חייל מהשירות, והתברר כי לא נעדר מהשירות, תפעל היחידה לביטול הדיווח כמפורט בהק"א. 'מקמש"ר' רשאי להורות על חקירת הנסיבות של דיווח השווא בדרך שימצא לנכון לנוכח נסיבות המקרה.

תשלום שכר ותשלומי משפחה

32. משכרו של נפקד או עריק ינוכה שכר על כל יום היעדרות מהשירות, פרט למקרה שהחייל נעדר מהשירות למשך פחות מ-24 שעות.

33. נפקד או עריק המקבל (הוא או משפחתו) תשלומים מצה"ל, ודווח על היעדרותו מהשירות, יופסק התשלום לו ולמשפחתו ממועד תחילת ההיעדרות מהשירות. חייל כאמור, שחזר ליחידתו ושווה על חזרתו לשירות כמפורט בהק"א, יחודש זיכוי בתשלום מתאריך שובו לשירות.

34. זוכה חייל, כאמור בדיון, יקבלו הוא ומשפחתו את כל התשלומים שהיו זכאים להם בתקופת ההיעדרות מהשירות.

חייל שנפטר במהלך עריקות

35. סדרי קבורתו של נפטר שהוא עריק ייערכו, כמפורט בפ"מ 38.0116: "טקס לווייה צבאית או טקס גילוי מצבה לחייל שמקום קבורתו לא נודע".

מעמד העריק לקבלת שירותי רפואה מצה"ל

36. עריק שנעדר מהשירות למעלה מ-60 יום, ושהועבר לגביו דיווח למוסד לביטוח לאומי – דינו לעניין חוק ביטוח בריאות ממלכתי, התשנ"ה-1994, כחייל בתקופת שירות ללא תשלום, והוא אינו זכאי לקבל שירותי רפואה מצה"ל.

37. עם זאת, אין באמור בפקודה זו כדי למנוע הענקת טיפול רפואי דחוף לעריק על-ידי חיל הרפואה או על-ידי גורם אחר מטעמו כשנשקפת סכנה חמורה לבריאותו.

38. נודע למתקן רפואי של צה"ל או לנציגות צה"ל במתקן רפואי אזרחי (ר"ס 2), כי חייל שפנה אליהם לקבל טיפול רפואי, הוא עריק אשר אינו זכאי לשירותי רפואה מצה"ל – לא יעניקו לו טיפול רפואי, למעט כשהוא חייב לקבל טיפול רפואי דחוף, כאמור לעיל. המתקן או הנציגות ידווחו ל'מקמש"ר' על פניית החייל.

39. פניית עריק לקבלת טיפול רפואי, בין שקיבל טיפול רפואי ובין שלא קיבל, לא תיחשב כהתייצבות לסיום עריקותו.

חריגים

40. קמש"ר (או קצין בדרגת סא"ל שהוסמך לכך מטעמו) רשאי לאשר בכתב חריגה מההוראות המקצועיות החיליות המפורטות בפקודה זו.

דור מעבר

41. חייל שעניינו הועבר ל'מקמש"ר' לפני מועד כניסתה לתוקף של הפקודה, יטופל בהתאם לפקודות ולהוראות שהיו בתוקף טרם כניסתה לתוקף של פקודה זו.